

Complexnummer: 515519

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Rusthoven

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

515520, 515555, 515556, 515557, 515558

Woonplaats

Wirdum Gn

Gemeente

Eemsdelta

Provincie

Groningen

Locatie van het hoofdobject

Rijksweg 39, 9917 PT te Wirdum Gn

Complexomschrijving

Omschrijving complex:

Rusthoven is een relatief klein, in oorsprong 17e eeuws huis op een klein streng symmetrisch terrein, waarvan de structuur het belangrijkste aspect vormt; van een parkaanleg is geen sprake; wel zijn er binnen de gracht restanten, die wijzen op een oude inrichting met nutstuinen. De structuur bestaat uit een lange oprijlaan, die uitmondt in het dubbel omgrachte rechthoekige borgterrein; dit terrein is omgeven door graslanden en een groot verwilderd terrein ten oosten langs de oprijlaan. In het noorden wordt het beschermde complex begrensd door de provinciale weg van Groningen naar Delfzijl, in het oosten door de buitenplaats Ekenstein, aan de zuidkant door het Damsterdiep en aan de westkant door een perceel jong bos. Er is een theekoepel in vervallen staat, verder geen opstallen. De historische buitenplaats Rusthoven omvat de volgende onderdelen: HUIS (1), PARKAANLEG (2), THEEKOEPEL (3), BRUG (4) en HEK (5).

Binnen het complex bevindt zich een nieuwe houten schuur, die niet beschermenswaard is; ook de nieuwe tuinrichtingen om het huis vallen buiten de bescherming.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

NB: Binnen het complex bevinden zich een nieuwe houten schuur en de ruïnes van een oude steenfabriek. Deze opstallen vallen niet onder de bescherming van rijkswege. Hetzelfde geldt voor de nieuwe tuinrichtingen om het huis.

Waardering

De historische buitenplaats Rusthoven is van algemeen belang vanwege de ouderdom en de gaaf bewaard gebleven oude hoofdstructuur van de parkaanleg met het centraal gelegen hoofdgebouw en vanwege de cultuurhistorische en landschappelijk-visuele waarden; het complex is een goed voorbeeld van een kleine borg met een eenvoudige geometrische terreinstructuur.

Monumentnummer*: 515520

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 oktober 2004
Kadaster deel/nr	82748/125

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wirdum Gn	Eemsdelta	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Loppersum	F			755

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1:

HUIS, XVII; op omgracht terrein; blokvormig bakstenen gebouw van twee bouwlagen onder afgewolfd zadeldak met geglaasde donkere pannen en twee schoorstenen met kappen; de voorgevel is vijf ramen breed; beneden met H-vensters, boven met meerruitsramen; ingangspartij in het midden: dubbele deur met gietijzeren roosters. Achter het huis een uitkragende aanbouw onder laag zadeldak met rode pannen: het restant van een landbouwschuur, die begin XX afgebroken is.

Waardering

Het HUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische en cultuurhistorische waarden;
- als goed voorbeeld van een kleine borg;
- vanwege de centraal gelegen historische situering van de parkaanleg.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Kasteel, buitenplaats	Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515555

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 oktober 2004
Kadaster deel/nr	82750/43

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Appingedam, Wirdum	Eemsdelta	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Loppersum	F			2078
Loppersum	F			1964
Loppersum	F			1963
Loppersum	F			756
Loppersum	F			755
Loppersum	F			1962
Loppersum	F			1935
Loppersum	F			462
Loppersum	F			459
Loppersum	F			457
Loppersum	F			1965
Loppersum	F			1936
Loppersum	F			1780
Loppersum	F			458

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2:

PARKAANLEG, bestaande uit a. oprijlaan b. huiseiland en singel c. overig terrein.

Ad a.: de oprijlaan (tracé XVIII of ouder) loopt vanaf het Damsterdiep noordwaarts recht op de brug af over de gracht en de centraal gesitueerde voordeur; verharding van gemalen rode baksteen; beplanting met enkele rijen essen, XXc.

Ad b.: het huiseiland, XVII, ligt binnen de rechthoekige gracht; links en rechts van het huis ligt symmetrisch een rechthoekige vijver; er staan enkele oude solitaires en fruitbomen; vroeger waren hier een moestuin en een boomgaard. De nieuwe tuinrichting achter en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voor het huis vallen buiten de bescherming. Om het eiland ligt een brede bomensingel met witte abelen (jaren 50, dus niet oorspronkelijk), die weer omgeven wordt door een brede sloot, de "buitengracht".

Ad c.: weilanden omsluiten het borgterrein en begrenzen aan de westzijde de oprijlaan; ten oosten van de laan ligt een groot verwilderd terrein.

N.B. De daarop aanwezige ruïnes van een steenfabriek vallen buiten de bescherming.

Waardering

De PARKAANLEG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de originele symmetrische structuur;
- vanwege de landschappelijk-visuele waarden.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 515556

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82750/49

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wirdum Gn Eemsdelta Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wirdum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Loppersum F 756

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3:

THEEKOEPPEL, XIXb; op dit moment ten dele afgebroken en opgeslagen; heeft al op drie verschillende plaatsen gestaan en zal herplaatst worden op de zuidoostpunt van het huiseiland; achtkantige houten koepel onder ruim overstekend rond rietdak, op hoge bakstenen onderbouw; op overgang van voet naar opbouw een houten omloop met eenvoudige balustrade; vensters aan alle zijden met een diagonale meerruitsverdeling; houten trap van 5 treden naar omloop.

Waardering

THEEKOEPPEL is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische en cultuurhistorische waarden;
- als wezenlijk onderdeel van de historische buitenplaats.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515557

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82750/55

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wirdum Gn Eemsdelta Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wirdum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Loppersum F 756

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4:

BRUG, XIX; recent gerestaureerd; in de as over de gracht voor het huis; rechte houten brug op één juk met houten brugdek en vierkante witgeschilderde balusters, die met kettingen met elkaar verbonden zijn.

Waardering

BRUG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel onderdeel van het complex;
- vanwege de cultuurhistorische waarden;
- vanwege de ornamentele waarde binnen de parkaanleg.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515558

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82750/59

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wirdum Gn Eemsdelta Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wirdum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Loppersum F 459

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5:

HEK, XVIII; recent gerestaureerd; in de oprijlaan op de dam over de buitengracht; twee vierkante bakstenen pijlers met geprofileerde dekplaat bekroond door natuurstenen (?) vierkante balustervormige vazen gevuld met fruit, crème geschilderd; natuurstenen naamstenen, XVIII: RUST- en HOVEN; nieuwe ijzeren hekvleugels met eenvoudige zwartgeverfde spijlen; aan de buitenzijde der pijlers zijhekkens: lage bakstenen borstwering met spijlenhek.

Waardering

HEK is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel en cultuurhistorisch onderdeel van het complex;
- vanwege de ornamentale waarde binnen de parkaanleg.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument